Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şese lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.; pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 71. Braşovŭ, Joi, 31 Martie (12 Aprilie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 30 Martie st. v. 1888.

În dilele aceste a apărutŭ în diarulŭ berlinesŭ *„Kreuzzeitung"* sub titlulŭ „monarchia şi armata poporului în Germania şi Austria" unŭ articulŭ, care a produsŭ mare consternare în cercurile politice din Pesta, nu numai pentru cuprinsulŭ lui, ci mai vêrtosŭ fiind-că a apărutŭ într'unŭ diarŭ de frunte germanŭ şi tocmai acuma, când cei din Pesta se felicitau, că amiciţia lorŭ cu Germania a devenitŭ aşa de intimă, cum se părea după enunciaţiunile din urmă ale principelui Bismark.

Pentru importanţa lui din punctulŭ de vedere alŭ relaţiunilorŭ monarchiei nóstre cu Germania, reproducemŭ partea esenţială a acestui articulŭ, asupra căruia vomŭ mai reveni.

După ce arată câtŭ de tare şi unitară este organisaţiunea armatei germane, „Kreuzzeitung" continuă astfelŭ:

„Tractatulŭ dela 7 Octomvre 1879, care ne-a unitŭ érăşĭ cu vechiulŭ nostru aliatŭ Austria spre apĕrarea comună, ne face sĕ aruncămŭ de multe orĭ privirile asupra stărilorŭ din acelŭ imperiu, unde serviţiulŭ militarŭ obligătorŭ pentru toţĭ a cerutŭ asemenea o armată a poporului ca sĕ fiă unŭ scutŭ alŭ monarchiei întregĭ. Puterea şi tăria aliatului nostru depinde mai cu sémă dela organisarea unitară şi strînsă a armatei sale, care apare în adevĕrŭ, mai alesŭ după introducerea recrutării teritoriale, mai multŭ ca o armată de popóre decâtŭ ca o armată a poporului".

„Totuşĭ noi credemŭ, că sêmţĕmêntulŭ monarchicŭ şi alipirea cătră patria comună austriacă, care prevaléză în sînulŭ maiorităţii precumpĕnitóre a poporaţiunilorŭ, ar puté sĕ păstreze acestei armate caracterulŭ unitarŭ de „armată împĕrătéscă", cu tóte că e compusă din bataliónе séu regimente germane, slave, române — şi maghiare".

„Numai acea împrejurare ameninţă unitatea armatei împĕrătescĭ, că uneia din diferitele naţionalităţĭ de altmintrelea egalŭ îndreptăţite i s'a datŭ nu numai o posiţiune de sine stătătóre în monarchiă, ci şi stăpânirea peste alte naţionalităţĭ într'unŭ statŭ deosebitŭ. După concesiunile de dreptŭ publicŭ făcute Maghiarilorŭ, a cărora hotare neprecisate ei le-au lărgitŭ în multe privinţe în modŭ arbitrarŭ, au urmatŭ concesiunĭ forte îngrijitóre pe têrĕmulŭ militarŭ. Armata honvedilorŭ forméză deja sêmburele unei armate naţionale de sine stătătóre ungurescĭ. Şi cu tóte că în dieta din Pesta nu s'a făcutŭ până acuma propunerea deplinei separărĭ a armatei honvedilorŭ de armata împĕrătéscă, precum nu s'a făcutŭ nicĭ propunerea separărei desĕvêrşite a Ungariei de împĕrăţiă, totuşĭ agitaţiunea naţională a nobilimei maghiare, care se lăţesce aşa de uşorŭ în sînulŭ poporaţiunei maghiare, urmăresce neobositŭ şi energicŭ acéstă ţintă".

„Acestui curentŭ naţionalŭ, ce devine din anŭ în anŭ mai putemicŭ, i s'a opusŭ întotdéuna numai o slabă putere de resistenţă. Şi acum cei din Pesta numai cu mare récélă părtinescŭ susţinerea comandei germane în regimentele ungurescĭ. De altă parte însĕ membrii de frunte ai oposiţiunei parlamentare facŭ în pressa naţională, ce le stă la disposiţiă, un adevĕratŭ asaltŭ asupra organisaţiunei de faţă a „armatei comune," a căreia comunitate „naţiunea ungară" nu o voiesce."

„Aicĭ se dovedesce învederatŭ, câtŭ de departe îi este ertatŭ sĕ mérgă regimului parlamentarŭ din Peşta, cu care, durere, prea de multe orĭ cochetéză parlamentarii germanĭ din Viena, în combaterea instituţiunilorŭ monarchice şi câtŭ de puţinŭ se cruţă autoritatea dinastiei".

„Retragerea ministrului de rĕsboiu c. r. conte Bylandt-Rheidt a datŭ acum prilegiu la nouĕ atacurĭ în contra armatei. Suntŭ douĕ partide, carĭ atacă. *Oposiţiunea moderată* pretinde deocamdată numai maghiarisarea în partea aceea a armatei, care aparţine Ungariei. Acésta ar fi totodată o minunată promovare a maghiarisării poporaţiunei germane, române şi slave ce s'a pusŭ la cale pe têrĕmulŭ administraţiei, justiţiei ca şi pe acela alŭ şcólei. Se înţelege de sine, că înainte de tóte cei din oposiţiunea moderată cerŭ ca instrucţiunea oficerilorŭ şi subofiicerilorŭ sĕ se facă în limba maghiară. Cealaltă partidă, a *independenţii naţionale*, cere separarea armatei naţionale ungurescĭ din legătura armatei austriace, ca o consecuenţă necesară şi naturală a independenţii de dreptŭ publicŭ a Ungariei, căreia i s'a concesŭ deja egemonia maghiară şi limba de statŭ maghiară."

„O fóiă a independenţilorŭ scrie despre armată şi despre capulŭ ei supremŭ următórele"....

Aicĭ fóia berlinesă reproduce pasage dintr'unŭ articulŭ alŭ diarului „Ellenzék", în care se atacă instituţiunea armatei comune în modulŭ cunoscutŭ cetitorilorŭ noştri, apoi continuă aşa:

„Acesta e limbagiulŭ uneia din foile cele mai de frunte şi lăţite ale oposiţiunei naţionale şi postulatulŭ ei, ca Ungaria sĕ aibă o armată independentă sub unŭ ministru de rĕsboiu responsabilŭ parlamentului ungarŭ şi dependentŭ de elŭ, e împărtăşită de mulţĭ politicĭ serioşĭ de dincolo de Laita. Şi acésta chiar cu speranţa unui succesŭ într'unŭ timpŭ nu pré îndepĕrtatŭ, — speranţă la care parŭ a îndreptăţi multele concesiunĭ ce li s'au făcutŭ Ungurilorŭ de cătră cei din Viena."

„Cetindŭ asemenĭ articulĭ lipsiţĭ de orĭ-ce sentimentŭ monarchicŭ şi de orĭ-ce respectŭ cătră corónă trebue sĕ întrebe omulŭ firesce: „Nu e p'acolo nicĭ unŭ procurorŭ?"

„E lucru durerosŭ, că fiindŭ aşa de neclară posiţiunea de dreptŭ publicŭ a Ungariei, nu se potŭ cunósce apriatŭ marginele, unde încetéză suveranitatea „naţiunei" şi începe aceea a monarchului, şi regimulŭ parlamentarŭ în Peşta scie destulŭ de bine sĕ opună bariere naţionale ministrului de justiţiă, mai alesŭ acolo unde-i vorba de libertatea de pressă. Altmintrelea n'ar fi cu putinţă ca în multe privinţe sĕ se esercite prin pressă de cătră partida radicală unŭ terorismŭ formalŭ tocmai asupra astorŭ feliu de autorităţĭ bisericescĭ şi comunale, care manifestă sêmţeminte de fidelitate cătră Rege."

„Aşa de esemplu s'a întêmplatŭ că fŭ împiedecată aşedarea de portrete ale Majest. Sale Împĕratului Francisŭ Iosifŭ în colegii bisericescĭ şi orăşănescĭ, orĭ au fostŭ criticate în modŭ urîtŭ, pre când din contră s'au făcutŭ chiar provocare sĕ se aşeḑe portrete „naţionale" de ale eroilorŭ lorŭ revoluţionarĭ. Nicĭ aranjarea de serbărĭ în onórea lui Kossuth şi discutarea lorŭ prin pressă nu e ceva neobicĭnuitŭ".

„Cu tóte abnormităţile de soiulŭ acesta avemŭ încrederea, că paladiulŭ corónei împĕrătescĭ, armata împĕrătéscă va fi pe deplinŭ asiguratŭ şi mănţinutŭ tocmai la timpŭ şi în Ungaria, şi anume spre marea satisfacţiune a poporaţiunilorŭ nemaghiare fidele regelui."

„Nu credemŭ că gloriósele stîndarde împĕrătescĭ negru-galbene vorŭ ceda stégului lui Stefanŭ, care prea adeseorĭ încă a fostŭ ridicatŭ de nobilimea maghiară în timpulŭ mai vechiu şi mai nou în contra suveranului legitimŭ. Cuvêntulŭ împĕrătescŭ, care deunădile a asiguratŭ Saşilorŭ din Ardealŭ credincioşĭ regelui susţinerea naţionalităţii lorŭ, a adusŭ aminte, că maiestatea corónei habsburgice póte sĕ pună stavila cuvenită esceselorŭ de putere maghiare şi ameţelei de suveranitate naţională maghiară. Cântecul lui Grillparzer despre armata împĕrătéscă: „In tabĕra ta este Austria!" în Germania îlŭ cântă tótă lumea — dóră elŭ nu va fi amuţitŭ în patria sa?"

Schimbarea ministerială în România.

Sub acestŭ titlu se scrie din *Petersburg* cătră „Neue fr. Presse":

In retragerea lui Brătianu, cele mai multe foi de aci vĕdŭ o perdere a politicei austro-file a României. Puterea referinţelorŭ a constrînsŭ pe domnitorulŭ României, ca mai nainte pe celŭ alŭ Serbiei, a ceda disposiţiunei anti-austriace a supuşilorŭ ei.

Rusia n'a intrigatŭ contra lui Brătianu, dér elŭ a trebuitŭ sĕ cadă, fiindŭ că a fostŭ pré popularŭ în Austria. Poporulŭ românŭ vede în Austria pe duşmanulŭ sĕu naturalŭ, şi de aceea fiecare bărbatŭ de statŭ românŭ, care este pentru o strînsă cooperare a României cu Austria, trebue mai curêndŭ orĭ mai târdiu sĕ cadă. De aceea în Petersburg şi în Moscva se consideră căderea lui Brătianu ca o victoriă a voinţii poporului, care nu doresce a sta alăturea cu Austria, ci de a trăi în concordiă cu Rusia.

In judecarea cabinetului Rosetti-Carp părerile diarelorŭ se deosebescŭ. „Novoje Vremja" scrie, că partida din care a eşitŭ noulŭ ministerŭ românŭ desaprobă orĭ-ce supunere a politicei române faţă cu dorinţele şi planurile cabinetului din Viena, şi Carp e celŭ ma energicŭ duşmanŭ alŭ lui Brătianu. „Novosti" e de pĕrere, că Regele Carolŭ preţuesce multŭ pe bărbaţii de statŭ, carĭ au ajutatŭ a lega mai strînsŭ pe Austria şi pe România, şi Carp este un astfelŭ de bărbatŭ de statŭ.

SCIRILE DILEI.

Tabla r. din Pesta a datŭ strictă îndrumare tribunalului r. din Neutra, de a lua protocólele de investigaţiă numai în limba maghiară.

Incă o călcare de lege şi o încălcare a drepturilorŭ naţionalităţilorŭ în interesulŭ maghiarisărei, comise chiar de cei chiămaţĭ a respecta legea şi a face dreptate!

*
* *

Guvernulŭ ungurescŭ are de gândŭ sĕ zidéscă o temniţă mare în Clujiu cu banĭ din fondulŭ formatŭ prin amende.

Ce'i trebue traistei góle — temniţă în care sĕ 'ncapă sute de inşĭ!

*
* *

In „Szekely Nemzet" atacă fórte violentŭ unŭ proprietarŭ din Boroşneulŭ mare pe judele comunalŭ Foris-Mihaly din Têrlungenĭ şi pe Slevaldt György şi'i învinovăţesce, că venitulŭ curatŭ alŭ unei representaţiunĭ de diletanţĭ dată la 26 Februarie în Boroşneulŭ mare în favórea Kulturegyletului ardeleanŭ în sumă de 65 fl. l'au ţinutŭ pentru dênşii.

In fine începŭ a se da pe faţă şi scandalurile kulturegyletiste.

*
* *

Têrgulŭ anualŭ de primăvară alŭ Sibiiului se va ţine: la 22 Aprilie celŭ de oi, la 29 Aprilie celŭ de vite cornute şi de cai, têrgulŭ principalŭ la 3 Maiu n.

*
* *

In Akoşfalĕu, comit. Mureşŭ-Turda, e de ocupatŭ postulŭ de magistru poştalŭ, pe lângă o cauţiune de 100 fl. în banĭ gata; léfa anuală e de 180 fl. şi 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă. De asemenea în Vingardŭ, comit. Albei de josŭ, acelaşŭ postŭ e de ocupatŭ cu léfă anuală de 150 fl. şi 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă, mai avêndŭ a se destina ulteriorŭ şi cheltuelĭ de espedare. Suntŭ preferiţĭ la aceste posturĭ cei carĭ au avere. Petiţiile se adreséză în timpŭ de 3 sĕptĕmânĭ la direcţiunea telegrafică şi postală din Sibiu.

*
* *

Statutele societăţii române de lectură din Câmpenĭ „Concordia" au fostŭ aprobate şi întărite de ministerulŭ ungurescŭ de interne.

*
* *

Inaintea tribunalului din Sibiiu s'a pertractătŭ dela 4 până la 7 Aprilie procesulŭ de înşelătoriă intentatŭ fostului oficialŭ de dare Samuilŭ Stoica. Anume multe chitanţe de pensiunĭ militare, care deja erau plătite la cassa de dare, au fostŭ provĕdute de Stoica cu numĕrŭ falsŭ de journal, presentate încă odată şi érăşĭ plătite. Astfelŭ în urma cercetării s'a constatatŭ, că erarulŭ a fostŭ păgubitŭ cu 1919 fl. 63 cr. Stoica a fostŭ condamnatŭ la 3 anĭ închisóre. S'a apelatŭ din amêndouĕ părţile.

*
* *

Alŭ 4-lea concertŭ în abonamentŭ alŭ orchestrei orăşenescĭ din locŭ se va da Duminecă în 3 (15) Aprilie, în sala hotelului Nr. 1.

*
* *

Căpitanulŭ **Mardare** din flotila română a fostŭ condamnatŭ de consiliulŭ de rĕsboiu la 3 lunĭ închisóre, perderea gradului şi la 20 lei amendă pentru că a primitŭ mită dela Broadwell, spre a-lŭ ţinĕ pe acesta în curentulŭ preţurilorŭ oferite de alte casse pentru furniturile ministerului de rĕsboiu, şi sĕ faciliteze astfelŭ comanidele casselorŭ, ale cărorŭ representantŭ era Broadwell. Afacerea acésta stă în legătură cu a generalului Maican, care va fi judecatŭ în ḑilele acestea.

Nostimadă jidovéscă.

Fóia jidano-maghiară „Egyenlöség," şi după ea cumătră-sa „Pester Lloyd" istorisescŭ următórea nostimadă:

Actualulŭ ministru-preşedinte român d-lŭ Rosetti avŭ sĕ'şĭ mulţăméscă viéţa în 1848 unui tinĕrŭ jidovŭ, anume Ephraim Rosenthal. Rosetti, care jucă încă în 1848 unŭ rolŭ politicŭ, ţinŭ într'o ḑi pe piéţa principală din Bucurescĭ o vorbire cătră poporŭ. Atuncĭ ridică unŭ bărbatŭ din mulţime o puşcă şi ţinti asupra lui Rosetti. Numitulŭ Ephraim Rosenthal observă acésta şi acoperi cu corpulŭ sĕu pe vorbitorŭ. Impuşcătura pocni şi Rosenthal căḑŭ josŭ lovitŭ de mórte. Invinsŭ de simţĕmintele sale de recunoscinţă, Rosetti ḑise în faţa poporului următórele cuvinte memorabile: „Acestŭ tinĕrŭ a sigilatŭ vina mea contra confesiunei sale cu sângele sĕu, neobositŭ voiu lucra pentru egala îndreptăţire a aceleia." D-lŭ Rosetti 'şĭ-a ţinutŭ promisiunea sa astfelŭ că a trecutŭ — între antisemiţĭ.

Frumósă poveste jidovéscă! Las'că Teodorŭ Rosetti era încă copilŭ pe la 1848 dér jidovulŭ sĕ se espună glonţului pentru unŭ Românŭ, la asta chiar cumătrele de mai susŭ arŭ rĕspunde, décă le-ai apuca de scurtŭ: „Nu sciu n'am vĕḑutŭ, altu a spusŭ la mine!"

Fiţĭ pe pace, nu vĕ sfădiţĭ!

Sub acestŭ titlu scrie „Fóia Diecesană", organulŭ episcopalŭ din Caransebeşŭ, într'unŭ articulŭ între altele:

...Noi nu ne aducemŭ aminte, sĕ fiă existat vre un timp, în care sĕ fi eşitŭ la ivélă atâtea certe, sfeḑĭ, neînţelegerĭ şi împărecherĭ mai în tóte centrele vieţii nóstre bisericescĭ şi naţionale. Mai nainte astfelŭ de certe deşi existau dér erau mai multŭ locale, isolate.

Te cuprinde unŭ simţŭ de adâncă durere, când veḑĭ pe puţinii Românĭ din Timişóra denunţându-se unii pe alţii, apoi pe unii din Aradŭ părăsindŭ vechile tradiţiunĭ ale solidarităţii credinciosilorŭ bisericei nóstre şi în fine pe alţii din Sibiiu lăsândŭ frêu liberŭ pasiunilorŭ lorŭ. Amŭ putea sĕ aducemŭ şi alte esemple despre disolata nóstră stare socială şi din alte localităţĭ locuite de credinciosĭ de ai noştri. Simţulŭ acesta ţi-se potenţéză, când veḑĭ şi cetescĭ, cu ce înverşunare se pórtă lupta pentru nisce lucrurĭ, carĭ între împrejurărĭ normale şi nepasionate s'ar putea fórte bine regula în linişte fără de a trage clopotulŭ celŭ mare într'o dungă şi fără de a recurge la mijlócele detestabile ale invectivelorŭ şi calumnielorŭ personale.

Rĕulŭ acesta socialŭ se vede că a prinsŭ rădăcinĭ adâncĭ la noi. Noi nu încumetămŭ a încerca vindecarea lui. Deşi unii cei mai micĭ dintre fraţĭ, totuşĭ ne ţinemŭ de sântă datorinţă a apostrofa şi noi pe desidenţĭ cu cuvintele de mai susŭ ale marelui Andreiu rostite pe patulŭ morţii: *Fiţĭ pe pace, nu vĕ mai sfădiţĭ!*

Ajungĕ-ne desastrele şi nesuccesele urmate până acum, dreptŭ consecinţă a certelorŭ, neînţelegerilorŭ şi împărecherilorŭ dintre noi. Nu aducemŭ exemple, pentru că exemplele fiindŭ odióse nu voimŭ sĕ mai înveninămŭ şi noi spiritele pasionate.

Ne mărginimŭ de astădată a reproduce opiniunea unui publicistŭ slavŭ referitorŭ la caracterulŭ conaţionalilorŭ sĕi, fiind-că acéstă caracterisare se potrivesce ca ou cu ou şi la noi la Românĭ. Elŭ caracteriséză pe Slavĭ şi acţiunile lorŭ astfelŭ: „Pentru o lapaliă, unŭ bagatelŭ, sărimŭ dreptŭ în susŭ, ne înfuriămŭ, ne întindemŭ puterile până sĕ se rupă; facemŭ larmă, strigămŭ de mama focului, şi când este sĕ împlinim fapte, puterea nóstră este deja risipită, stórsă. Puterile nóstre le perdemŭ strigândŭ în pustiă, pe când contrarii noştri vinŭ cu putere plină asupra nóstră şi ne învingŭ. Lucrarea lorŭ este conscie de scopŭ şi reţéua lorŭ se lăţesce cu mare grijă în tóte părţile spre a prinde în ea şi rĕmăşiţele ultime alŭ Vestului slavicŭ. Ei îşĭ lucră unulŭ în mânia altuia. Décă nu succede o încercare, ei cuteză a doua, fără ca ei sĕ se sfădéscă, critiseze şi înjoséscă unii pe alţii. Cu vênjosiă admirabilă sciu a ne subtrage terenulŭ de sub picióre lăsândŭ laudele publice pentru timpulŭ ajungerei pe deplinŭ a succesului. Noi suntem dedaţĭ a erupe în strigăte de bucuriă la cuvêntulŭ celŭ dintêiu frumosŭ, contrarii noştri o facŭ acésta după sĕvêrşirea faptei. Noi atêrnămŭ înainte de a trece la lucru de clopotulŭ celŭ mare, ce voim sĕ facemŭ şi pe urmă — ne mulţămim cu cuvinte, nu facemŭ nimicŭ, pe când contrarii noştri retacŭ eventualitatea unui succesŭ favorabilŭ, pentru ca sĕ ademenéscă priveghera nóstră. De aci vină nesuccesele nóstre."

„Sĕ ne întórcemŭ dér la înălţătórele exemple ale primilorŭ noştri redeşteptătorĭ, carĭ nu făceau larmă în lume cu causele nóstre, dér cu atâtŭ mai sîrguinciosŭ au sĕvîrşitŭ în linişte şi tăcere lucrulŭ naţionalŭ şi de sigurŭ vom secera mai multŭ succesŭ pe acéstă cale, decâtŭ prin declamărĭ góle fără lucrare cu pricepere şi perseveranţă şi fără de devotamentŭ idealŭ."

O! décă şĭ'ar pune la inimă mulţĭ dintre conducĕtorii noştri chemaţĭ şi nechemaţĭ aceste preţióse admoniţiunĭ şi sfaturĭ!

Intêmplărĭ diferite.

Focŭ. In comitatulŭ Cojocnei au începutŭ ḑilele din urmă a deveni la ordinea ḑilei incendiările. Aşa în comuna Coruşŭ [Kórod] au arsŭ de curêndŭ edificiele a 10 proprietarĭ, paguba se socotesce la mai multe mii. Positivŭ se scie, că foculŭ a fostŭ pusŭ de o mână rea. Incendiatorulŭ este urmăritŭ. — In comuna Inocŭ s'a pusŭ focŭ casei proprietarului Varga Mihály. A arsŭ casa împreună cu edificiele economice. Foculŭ a fostŭ pusŭ de o mână rea. — In **Sânpaululŭ ungurescŭ** s'a iscatŭ unŭ incendiu asemenea din aprindere, căruia a căḑutŭ jertfă şi unŭ copilŭ. Cercetarea continuă. — In Juculŭ inferiorŭ din cerculŭ Mociului s'a datŭ focŭ casei locuitorului David Jacob. Casa fù prefăcută în cenuşă. Incendiatorulŭ e necunoscutŭ, cercetarea continuă.

Academia Română

sesiunea generală din anulŭ 1888.

(Urmare.)

III. Publicaţiunile Hurmuzaki şi cercetări istorice.

In anii trecuţĭ publicaţiunile documentelorŭ istorice adunate de nemuritorulŭ Eudoxiu de Hurmuzaki, şi înmulţite cu produsulŭ cercetărilorŭ Academiei, s'a înaintatŭ cu mare repeziciune.

In acestŭ anŭ s'au tipăritŭ următórele volume:

1. S'a terminatŭ partea 2-a a volumului III, în care s'au publicatŭ 563 documente din anii 1576—1600. Cea mai mare parte din aceste documente, privitóre la faptele lui Mihaiu Vodă Vitézulŭ şi la epoca domniei lui, provinŭ din archivele Veneţiei prin statornica bunăvoinţă a directorului lorŭ d-lŭ Cecchetti. Altele au fostŭ adunate din bibliotecile şi archivele Romei prin îngrijirea zelosului şi regretatului Dr. Obedenaru, precum şi din bibliotece şi archive polone, strânse unele de cătră rĕposatulŭ nostru colegŭ Papiu Ilarianŭ şi procurate altele în urma cercetărilorŭ făcute de cătră bibliotecarulŭ nostru d-lŭ I. Bianu în călĕtoria întreprinsă spre acestŭ scopŭ. La sfîrşitulŭ volumului s'a reprodusŭ textulŭ a 40 de broşurĭ, tipărite la Roma, Verona şi Ferrara în anii 1594—1601, carĭ tóte suntŭ relaţiunĭ despre rĕsbóiele făcute în contra Turcilorŭ în acei anĭ de cătră Michaiu Vitézulŭ, Sigismund Batori Princîpele Transilvaniei şi de împĕratulŭ Austriei, broşurĭ carĭ au fostŭ dăruite în anulŭ trecutŭ de mine bibliotecei academiei. La acestŭ volumŭ se tipăresce acuma indicele alfabeticŭ, şi în curêndŭ va fi publicatŭ. Indată după terminarea lui, se va începe tipărirea volumului II, care va cuprinde documentele privitóre la anii 1451—1575.

2. S'a publicatŭ întâia jumătate a volumului alŭ III-lea din suplementulŭ la colecţiunea Hurmuzaki. In acestŭ volumŭ (de 395 pagine) s'au tipăritŭ tóte documentele, în numĕrŭ de 56, procurate prin îngrijirea d-lui Odobescu din Archivele Ministeriului afacerilorŭ streine din Parisŭ. Tóte aceste documente, între carĭ se află şi preţiósele memorii ale generalului Lanperon, privescŭ evenimentele petrecute în vechile principate dela 1700 până la 1812.

Aşteptămŭ dela d-lŭ colegŭ Odobescu manuscriptulŭ necesarŭ pentru a completa a doua jumĕtate a acestui volumŭ. Spesele necesare pentru adunarea lorŭ s'au remisŭ d-lui Odobescu la finele sesiunei trecute.

3. Lucrarea adunărei din diferite publicaţiunĭ a documentelorŭ istorice anteriore anului 1575, cu care comisiunea publicaţiunilorŭ Hurmuzaki a însărcinatŭ pe membrulŭ corespondentŭ alŭ Academiei d-lŭ N. Densuşianu, a continuatŭ fără întrerupere şi în cursulŭ anului încetatŭ. D-lŭ Densuşianu a fostŭ însărcinatŭ de Ministerulŭ Instrucţiunei publice cu o misiune de cercetărĭ istorice la Roma. D-sa lucréză cu mare succesŭ mai cu sémă în Archivele şi Bibliotecile Vaticanului. Colecţiunea de documente va căştiga multe şi preţióse adausurĭ din resultatele acestei călĕtorii.

4. Cercetarea şi decopiarea documentelorŭ privitóre la istoria nóstră se urméză în Achivele Veneţiei sub îngrijirea d-lui Cecchetti, care şi până acum nĭ-a procuratŭ, cu cheltuelĭ de totŭ neînsemnate, unŭ bogatŭ şi preţiosŭ tesaurŭ pentru istoria nóstră.

5. Din Archivele familiare ale Prinţului A. Radziwill, aşeḑate în castelulŭ dela Nieswicz, s'au copiatŭ la 300 documente după indicaţiunile d-lui Bianu, în urma cercetărilorŭ ce a fostŭ însărcinatŭ de Academiă se făcă în acelŭ archivŭ.

6. In urma indicaţiunilorŭ date de d-lŭ N. Densuşianu, Delegaţiunea a rugatŭ pe d-lŭ profesorŭ G. Gelgich dela Ragusa de a cerceta şi decopia pentru Academiă tóte documentele de interesŭ pentru istoria românéscă, carĭ se vorŭ afla în Archivele Ragusane. Lucrarea este acum începută şi sperămŭ că în anulŭ viitorŭ se vorŭ primi copiile acestorŭ preţióse documente, gata de a fi tipărite.

IV. Cercetări şi explorări scientifice.

1. In sesiunea trecută aţĭ numitŭ o comisiune compusă din d-nii colegĭ Urechiă, Papadopolŭ-Calimachŭ, Cobălcescu şi Stefănescu, acestei comisiunĭ i-aţĭ datŭ însărcinarea de a explora staţiunea archeologică dela Cucutenĭ.

In şedinţa dela 12 Iunie d-lŭ Gr.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(6)

NUNTA IN ŞCHEIU.

Până pe la 1830.

Dupĕ-ce frângeau tinerilorŭ „colacu" în capŭ, începeau şi ómenii şi muierile sĕ intre în casă şi sĕ se aşeḑe la masă. Nunu şi ómenii şedeau başca la masă, nuna şi muierile éră başca la altă masă şi în altă casă, când nu încăpeau cu toţii în una. Apoi totdéuna nunta era mai mare şi ómenĭ şi muierĭ erau chiămaţĭ şi veniau mai mulţĭ ca la logodnă[1]). Totdéuna ómenii şedeau la masă în casa a mare; muierile şedeau la masă în căscióră, orĭ de erau şi aicĭ totŭ ómenĭ, de era nunta mare, la muierĭ le puneau masă la vr'unŭ vecinŭ. — Nunu şi nuna fiăcare era în fruntea mesii. — De başca erau şi feciorii; în vreme bună şi vara, lorŭ li-se punea masă de obiceiu afară în curte, orĭ décă era lângă casă vre-o grădiniţă, li-se punea acolo, orĭ li se punea la vecinĭ, când nu era altŭ locŭ.

Miresii, după-ce intra în casă, îi lua procovu din capŭ. Ea nu şedea la masă, ci pe ea o lua şi o ducea într'o casă îndĕrĕtŭ, în cămară, de unde ducea pe masă bucate, o ducea în pivniţă, de era vară, orĭ o suia în podŭ, pentru ca sĕ nu se mânjască pe haine, şi acolo îi ducea de mânca şi ea, şi şedea până se sculau dela masă.

Lăutarii totŭ ca la logodnă, împărţiţĭ prin tóte casele pe unde erau mese, începeau sĕ „ḑică de masă" şi ḑiceau într'una câtŭ ţinea şi masa. — Precum socrii marĭ la logodnă, totŭ aşa la nuntă socrii micĭ, ca orĭ-ce nuntaşŭ, stau la masă.

Fiă-care meseanŭ trebuia sĕ mérgă de acasă cu cuţitŭ, cu furculiţă, cu lingură şi cu şervetŭ, ca şi la logodnă. — La masă căra ginerele, chiămătorii, socrii marĭ, surorĭ şi fraţĭ de ai ginerelui şi alţii. — Pentru gătirea la nuntă era bucătărésă, câte o muiere de Românŭ, care se pricepea. — Intâiu duceau la masă fiertura, de obiceiu cu fidea orĭ cu stelişóre şi totdéuna bine şofrănită; după fiertură aduceau rasolu cu hreanŭ. După rasolŭ, până sĕ schimbe de pe masă, chiămătorii, cu vre-o soră orĭ mai de aprópe rudă a ginerelui, mergeau la cuptorŭ[1]) cu molda de aduceau friptura.

Luau cu ei şi unŭ lăutarŭ, de obiceiu pe celŭ cu clanaretu, de când ḑicea se auḑia de a treia uliţă. Friptura era de carne de vacă, purcei fripţĭ întregĭ, şi carne de porcŭ; décă nunta era mai mare şi-i da mâna, ginerile cumpĕra unŭ porcŭ mai mare orĭ mai micŭ, pe care îlŭ tăia încă de Sâmbătă cătră séră. Totă carnea era friptă, şi cu purcei cu totŭ, în tave. După-ce se aducea acéstă friptura, o tăiau în bucăţĭ şi începeau sĕ ducă la masă. Nunului, nunii şi socrilorŭ micĭ le duceau mai multŭ de purcelŭ: lorŭ li se scia purcelu întregŭ; în celel'alte părţĭ puneau amestecată şi fiăcare îşĭ scotea pe farfuriă. La friptură puneau lapte acru. Vinŭ se aducea în sticle şi fiăcare din nuntaşĭ îşĭ turna în paharŭ şi bea, orĭ îşĭ turna unu la altu de închina. Altu, chiămătorŭ orĭ ajutătóre, umbla din când în când cu coşu cu pâne şi da pe unde trebuia.

De pe când începea sĕ isprăvéscă cu friptura, începeau plocónele, mai cu sémă între bărbatŭ şi muiere séu între prea de aprópe cunoscuţĭ, orĭ rude. Unŭ paharŭ de vinŭ se acoperia cu o farfuriă întórsă cu fundu în susŭ şi după ce se potrivia bine, se întorcea apoi paharu cu fundu în susŭ, încâtŭ din vinŭ prea puţintelŭ séu mai de locŭ nu curgea în farfuriă; pe paharŭ se punea o făliă de pâne, pe pâne un oscior orĭ o bucăţică de friptură, puţinŭ lapte acru şi cu o flóre nunu îlŭ trimetea nunii, bărbatu nevestei lui, şi acestea adăugau câte o ţigară şi li le trimeteau îndĕrĕtŭ prin chiămătorĭ orĭ prin ajutătóre. — Din îndrăznéla unui feciorŭ de a trămite plo

[1]) Séu cum se pronunţă în Şcheiu: logornă rĭo logolnă.

[1]) In Şcheiu fiăcare casă îşĭ cóce singură pâne, precum e în tótă ţéra Ardélului, însĕ în Şcheiu nu-şĭ mai are fiăcare casă cuptorulŭ ei, ci numai câte-va cuptóre mai suntŭ, unu icĭ altu colo, şi la ele cocŭ şi celelalte muierĭ, dér pe plată. De obiceiu se cóce odată pe sĕptĕmână: Sâmbăta; mai rarŭ se aprinde cuptoru şi Mercurea. A mânca în Şcheiu pâne de cumpĕratŭ însemna a fi calicŭ. Cuvintele: belcherŭ (Bäcker) şi brutarŭ (dela Brodt) arată că străinii şi anume Nemţii ne-au învĕţatŭ sĕ mâncămŭ pâne de cumpĕratŭ.

Albia séu tróca în care se frămîntă pânea, e provĕḑută la cele douĕ căpĕtâiă de o parte şi de alta cu câte unŭ colţŭ ca unŭ mânerŭ, de oparte ducŭ doui inşĭ: unu înainte şi altu îndĕrĕtŭ; ea pórtă în Şcheiu numele de moldă dela „die Mulde".

...escu, în urma unei cercetărĭ la fața ...ŭ, făcută împreună cu d-lŭ Cobăl...u, a presentatŭ Academiei o relați... asupra acestei stațiunĭ, precum și ... multe bucățĭ de ceramică aflate a...lo. Comisiunea vĕ va presenta Dom...lorŭ-Vóstre o relațiune completă asu...pra esplorațiunei sale.

2. Venerabilulŭ nostru colegŭ d-lŭ G. Barițŭ a continuatŭ și în anulŭ tre...cutŭ cercetările sale istorice în Biblio...tecele și Archivele Transilvaniei, spre care scopŭ i s'a pusŭ la dispozițiune suma de lei 2,500 prevĕḑută în budgetŭ.

D-sa a trimisŭ o importantă colecțiune de documente și alte manuscrise istorice, parte în copii, parte în originalŭ, carĭ tóte au fostŭ presentate Academiei în ședința dela 18 Decemvre.

3. Asupra sumei de 2,500 lei, dată d-lui colegŭ Odobescu în budgetŭ pentru culegerea de documente istorice din Franța, s'a vorbitŭ mai susŭ.

4. In ședința dela 29 Maiu, Președintele nostru d-lŭ Kogălnicénu, după indicațiunea d-lui Papadopol-Calimach, a arătatŭ că în Archivele dela Odessa se află o colecțiune de peste 2.000 dosare de acte privitóre la administrațiunea ruséscă din țĕrile române în timpulŭ ocupațiunilorŭ din anii 1806—1812. Importanța acestei colecțiunĭ este fórte mare, după cum se póte vedé din inventariulŭ lorŭ publicatŭ în Analele Societățeĭ istorice și archeologice din Odessa (tom. XI pag. 269—310). D-lŭ Kogălniceanu a propusŭ și Academia a aprobatŭ ca sĕ se dea însărcinare Bibliotecarului Academiei, d-lui I. Bianu, sĕ mérgă la Odessa, sĕ cerceteze acéstă colecțiune, și sĕ îngrijéscă a se procura copii după tóte actele cuprinse într'însa, puindu-i-se spre acestŭ scopŭ la dispozițiune suma trebuitóre din banii fondului Hagi-Vasile. Incassarea acestui fondŭ însĕ întărḑiindŭ, și întrebuințarea lui nefiindŭ încă ragulamentată, Delegațiunea a credutŭ că este mai bine a se amâna de o-cam-dată îndeplinirea acestei decisiunĭ.

5. Descoperirile și explorările archeologice făcute în țéră au preocupatŭ Academia în mai multe ședințe. D-lŭ Kogălniceanu, în ședința dela 19 Iunie, a datŭ informațiunĭ despre multele descoperirĭ archeologice carĭ se facŭ în Dobrogea și despre bogatele colecțiunĭ de anticitățĭ carĭ s'au strînsŭ în acéstă provincia.

De asemenea d-lŭ colegŭ N. Ionescu a adusŭ la cunoscința Academiei o descoperire archeologică făcută la Cârna în județulŭ Doljŭ pe malulŭ Dunărei și a atrasŭ atențiunea asupra stricăciunilorŭ și risipei de carĭ sunt amenințate anticitățile carĭ se descoperŭ prin diferitele puncte ale țĕrei.

D-lŭ V. A. Urechiă a atrasŭ și D-sa atențiunea asupra lipsei de îngrijire cu care se tractéză petrile cu inscripțiunĭ de pe la bisericĭ când acestea se restauréză.

Intr'o călĕtoriă ce am făcut în Dobrogea cu d-lŭ Tocilescu, am avutŭ fericirea de a descoperi mai multe monumente, dintre carĭ unele de mare însemnătate pentru timpulŭ dominațiunei romane. (Va urma).

Scirĭ polițienescĭ.

La arătarea făcută de servitórea Balint Rosa, că acum vr'o 2 lunĭ i s'a furatŭ de către Szöcs Katalina servitóre în Bluména unŭ șalŭ, făptuitórea a fostŭ predată judecătoriei cercuale.

Erĭ séra curêndŭ după ultima representațiune din circŭ, artistulŭ Henri Steiner, care venise beatŭ la representațiune și maltratase acolo unŭ calŭ, precum se ḑice, ér fața cu directorulŭ se purtase fórte renitentŭ, din care causă fù concediatŭ din serviciu, 'șĭ-a datŭ câte-va loviturĭ de cuțitŭ, cu intențiunea de a se sinucide. Numai cu mare greutate isbutiră a liniști pe tinĕrulŭ omŭ, care era fórte iritatŭ, și a-lŭ ferĭ de alte escese, și în cele din urmă a îndupleca pe directorulŭ sĕ-lŭ ia cu trupa la Sibiiu.

De pe la Gherla, 3 Aprilie 1888.

Domnule Redactorŭ!

Alaltăerĭ am umblatŭ pre la Gherla în afacerĭ felurite. Și mai mare îmĭ fù mirarea, când auḑiĭ, că cu o cale potlua parte la petrecania (înmormêntarea) dlui Michailŭ Șerbanŭ, canonicŭ în Gherla, carele după unŭ morbŭ scurtŭ da 4—5 ḑile se mută la cele vecĭnice în 30 Martie a. c. în vêrstă de 65—70 de anĭ. Mĕ simțŭ datorŭ în consciință a-Țĭ împărtăși acéstă scire Dle Redactorŭ, pentru că bĕtrânulŭ și regretatulŭ decedatŭ a fostŭ unŭ membru deschilinitŭ în organismulŭ bisericei și școlei gr. cat. dela Gherla. Ca limbistŭ mare (vorbia cu asemene ușurătate și desĕvêrșitŭ limbele: română germană, maghiară, francesă și latină) ca specialistŭ în ale arțilorŭ frumóse (pricepêndu-se bine în ale picturei, architecturei și musicei vocale bisericescĭ), ca espertŭ în ale scólelorŭ — regretatulŭ M. Șerbanŭ a lăsatŭ după sine la Gherla unŭ golŭ simțitŭ carele cu greu se va împlé.

Eu l'am cunoscutŭ din copilăriă, de când umbla ca inspectorŭ școlarŭ diecesanŭ prin întréga diecesă la esamene și în alte treburĭ școlastice. Precum mi s'a spusŭ, pe urmă era prodirectorŭ la seminarulŭ teologicŭ și la preparandia din Gherla și președentŭ alŭ „Reuniunei învĕțătorilorŭ“ dela înființarea acesteia. Diligința, zelulŭ neobositŭ și bucuria cu care participa la tóte afacerile scolastice era fără marginĭ, pentru acésta era stimatŭ și iubitŭ în tóte cercurile. Spunŭ cei ce sciu, că repausatulŭ Șerbanŭ a fostŭ mâna drépta atâtŭ ca secretarŭ tinĕrŭ pe lângă nu sciu care episcopŭ dela O-radea, câtŭ și ca canonicŭ pe lângă primulŭ episcopŭ alŭ Gherlei — Ioan Alexi; ba după mórtea acestuia avea și sorțĭ de a deveni episcopŭ.

La petrecania (înmormêntarea) unui venerabilŭ canonicŭ cu astfelŭ de trecutŭ și posițiă, nu-i mirare, că s'a adunatŭ unŭ publicŭ fórte numerosŭ: toțĭ Gherlenii (fără deosebire de națiune și religiune — era ḑiua de pascĭ la apusenĭ) și o mulțime de prin giurŭ.

Cetiam de pre fețele tuturorŭ așteptarea îndreptățită a se puté edifica în sufletŭ prin o vorbire vrednică de repausatulŭ, vrednică de înalții demnitarĭ bisericescĭ presențĭ (între carĭ am vĕḑutŭ și pe părintele Episcopŭ), vrednică de publiculŭ inteligentŭ, dér așteptamŭ mai alesŭ eu — dela sate unde nu mai veḑĭ astfeliu de strălucite ceremonii și unde preoții mai necețițĭ, mai nepregătițĭ cum se cade, mai năcăjițĭ și ei cu câștigarea pânei în sudórea fețeĭ lorŭ nu poțĭ aștepta sĕ te mai ridice cu mintea până prin regiunile cele de preste fire — adecă sĕ 'țĭ pască și adape duhulŭ cum se cade. Dér ce amară înșelare în așteptare când după sfîrșirea unui prohodŭ lungŭ ca postulŭ mare și cântatŭ mai multŭ de unŭ învĕțatŭ profesorŭ și doftorŭ de cele bisericescĭ — ne pomenimŭ cu ridicarea și ducerea mortului!

Eu, care totŭ am auḑitŭ de preoții noștri, că ar străsnice poruncĭ de a predica la totŭ prilegiulŭ, mirându-mĕ de cele ce se întâmplă, întrebŭ de unŭ gherlanŭ: „Ce-i asta? D-Vóstrĕ cei mai învĕțațĭ popĭ — cu Vlădica în frunte — nu predicațĭ? Și încă la petrecania unui popă mare?“ — Ășa au hotărîtŭ cei marĭ!“ mĭ-a fostŭ respunsulŭ laconicŭ. „Adecă S. Consistorŭ?“ replicai eu. Dér cunoscutulŭ meu nu mai ḑise nimicŭ! Eu încă n'am mai lungitŭ vorba, cĭ vedeam, că nu-i cădea bine întrebatului.

„Așa s'a îngropatŭ și Gulovich (canoniculŭ)!“ îmĭ ḑise într'unŭ târḑiu. — Intorcêndu-mĕ spre casă cu nesce țĕranĭ, carĭ și ei au fostŭ mersŭ la Gherla sĕ vadă petrecania și sĕ *audă o poveste* (adecă predicațiă) dela popii cei marĭ, ḑise unulŭ: „Eĭ domnule! apoi sĕ-țĭ fiă ciudă că ómenii nu mai ascultă pe popa, când începe a predica — în biserică, ci esŭ; sĕ-țĭ fiă ciudă, că la prohóde de ómeni nu mai mergŭ sĕ învețe ceva sĕ se deștepte, ci numai de dragulŭ pomenilorŭ, când și la Domnii cei marĭ nu le mai trebue predicațiă. M'am uritŭ la prohodulŭ Măriei Sale, câtŭ de lungŭ a fostŭ, mai cu dragŭ ascultamŭ o predicațiă dela Măria Sa Vlădiculŭ, orĭ dela altŭ popă mare. Atâta țĕranulŭ.

Eu lasŭ la judecata on. publicŭ cetitorŭ — modulŭ de petrecaniă a fostului canonicŭ și pictorŭ M. Șerbanŭ. Dumneḑeu sĕ-lŭ erte și sĕ-lŭ odihnéscă!!

Unŭ cărturarŭ dela satŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Clușiu, 11 Aprilie. Pertractarea înaintea juriului în contra „Tribunei“ pentru agitațiunĭ dușmane Ungurilorŭ va fi la 25 Aprilie.

Berlinŭ, 11 Aprilie. Crisa e neschimbată. Bismarck a lucratŭ după améḑĭ cu împĕratulŭ stând multŭ timpŭ în Charlottenburg. Sosirea reginei Angliei s'a amânatŭ până la sfîrșitulŭ lui Aprilie.

Starea sănĕtățiĭ împĕratului e mai puținŭ satisfăcĕtóre, flegma e mai colorată și o lapĕdă în cantitate mai mare, somnulŭ îi e turburatŭ, la têmple se simte o presiune, peste totŭ se observă o descordare.

DIVERSE.

Insuratŭ pentru o jumĕtate de césŭ. Poliția din Viena a arestatŭ în ḑilele trecute, după cererea poliției berlineze, pe unŭ individŭ care a găsitŭ unŭ nou mijlocŭ ca sĕ puie mâna pe banĭ de chef. Acestŭ omŭ anume Otto Berndt, șelarŭ de meseriă, știuse sĕ se întroducă într'o familiă pacĭnică și sĕ câștige dragostea fetei. Se hotărî căsătoria și viitorulŭ socru se învoi sĕ dea ginerelui, în ḑiua nunții 6000 de mărcĭ, ca sĕ pótă deschide șelărie pe socotéla sa. Ceremonia civilă se făcuse, cea dela biserică de asemene, și nuntașii se duseseră într'un birt sĕ cineze. Inainte de masă, tatălŭ fetei dĕdu ginerelui suma hotărîtă. In timpulŭ mâncării, tinĕrulŭ soțŭ se arĕta de o veseliă tórte mare. La unŭ momentŭ eși. Nimenĭ nu băgă în sémă acésta, totușĭ deorece lipsa se pré prelungia, ginerile fù căutatŭ, dér nu putŭ sĕ fie găsitŭ. Noulŭ soțŭ perise. Se descoperi că Berndt își lăsase nevasta, ca sĕ cheltuiéscă numai elŭ singurŭ cele 6000 de mărcĭ. Acu soțulŭ de jumĕtate de césŭ a fostŭ arestatŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 11 Aprilie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.54	Vênd.	8.58
Argintŭ românescŭ .	„	8.48	„	8.52
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.01	„	10.04
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.35
Imperialĭ	„	10.32	„	10.35
Galbinĭ	„	5.90	„	5.94
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	104.—	„	105.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Aprilie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.85
Renta de hârtiă 5%	85.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	109.80
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germane	62.25
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

conŭ unei neveste tinere se născeau certurĭ și lucrurile ajungeau uneorĭ atâtŭ de departe, încâtŭ bărbatu și nevasta „mergeau pe la popĭ“, de cereau sĕ-i despărțéscă unu de altu.

După-ce isprăviau cu friptura, da colacu, câte o bucată pentru fiă-care, ca și la logodnă, pe care nuntașii de obiceiu ilŭ lega în șervetŭ cu câte o bucată de pâne și friptură, împreună cu cuțitu, furculița și lingura, și ilŭ ducea acasă.

Pe când se'mpărția la masă colacu, chiămătorii și muierile care duseseră pe masă, umbla cu câte o farfuriă de aduna creițarĭ, nu umbla toțĭ, ci lăsa pe câte unu orĭ duoi sĕ umble, și apoi împărțiau între ei; și umbla și la ómenĭ și la muierĭ și la feciorĭ.

Când se isprăvia masa, lăutarii cei dintâiu eșiau în curte și cu ei eșia dróiă de băiețĭ, care în timpu mesei sta în drumu celorŭ ce căra pe masă; orĭ de câte orĭ îi da afară, ei totdéuna veniau éră și când nu-i vedea nimenĭ intra în casa unde era mese, își căuta câte unŭ unghețŭ unde sĕ stea, orĭ după spinarea lăutarilorŭ, orĭ sgârcițĭ pe lângă masă, și așteptau și ei până le da și lorŭ câte cineva câte o bucățică de pâne și carne orĭ câte unŭ paharŭ de vinŭ, și atuncĭ erau cei mai fericițĭ pe lume. Unii din băiețĭ n'aveau pe nimenĭ la nuntă, nu era cine sĕ le pișce, de aceea mai așteptau prin casă până sĕ se scóle dela masă și măcarŭ atuncĭ gustau și ei din ce mai găsiau pe masă.

Lăutarii eșiau în curte și începeau sĕ ḑică hora, și ḑiceau câtŭ ḑiceau, puținŭ, și apoi mergeau de puneau și lorŭ la masă de mâncau. — Ómenii și muierile începeau sĕ se scóle dela masă; începeau ajutórele sĕ strîngă de pe mese și chiămătorii începeau sĕ scótă mesele afară.

După-ce se sculau dela masă și se scoteau mesele și se strîngea de pe josŭ ce căḑuse dela masă, o aduceau pe miresă de unde era, și o duceau unde șeḑuseră ómenii, în casa a mare. Acolo nuna o așeḑa pe unŭ scaunŭ în mijlocu casii, o spăla pe capŭ cu vinŭ și cu colacŭ, apoi luau gimbiru, ilŭ făceau în două prin colțurĭ și îi da la unŭ băiatŭ de i-lŭ punea în capŭ, și căuta unŭ băiatŭ cu pieze bune, pentru ca cei tinerĭ sĕ aibă traiu bunŭ. Băiatu lua gimbiru cum i-lŭ da nuna, se făcea că-lŭ pune și ḑicea „norocŭ“, și éră ilŭ lua, a doua óră éră și numai a treia óră ilŭ punea și ilŭ lăsa miresei pe capŭ ḑicêndŭ: „norocŭ sĕ-i dea Dumneḑeu, sĕ trăiască“. Nuna lua gimbiru și ea singură, orĭ ilŭ da la altă muere, care se pricepea mai bine și învĕlia pe mirésă, ér mirésa plângea de-i curgeau șiróiă de lacrĕmĭ; asta se șcia, asta era a miresiĭ sĕ plângă și când o duceau la biserică, și când o învĕliau. — După-ce o învĕliau, mirésa da „datele“ (date de sócra mică): ginerelui cămașă, socrului cămașă, după socru la sócrei iiă, după sócră da mânecĭ la cumnate, și la cumnațĭ le da cârpe.

Cămașa ginerelui era cu gulerașŭ micŭ, cusutŭ cu firŭ. Ginerele mergea de se îmbrăca cu cămașa, care i-o dase mirésa și până când se gătia elŭ și mirésa, isprăviau și lăutarii de mâncatŭ și începeau sĕ ḑică „hora miresii“.

Hora miresii totdéuna se juca în curte, orĭ, unde curtea era mică, eșiau de jucau în uliță décă era locu potrivitŭ de jocŭ, și jucau afară până pe'nsérate. Afară de horă se mai juca în curte și breaza.

După-ce înséra, mergeau în casă și jucau mai departe; dér în casă afară de horă și bréză se mai juca și brâu; brâu voinicescŭ, jucatŭ numai de ómenĭ, și brâu muierescŭ jucatŭ de muierĭ. Danțurĭ ca aḑĭ nu prea jucau, nu jucau.

După-ce jucau și în casă câtŭ jucau, nunu lua pe ginere și pe mirésă și pe ómenii pe care vrea sĕ-i cheme, și din lăutarĭ lua și mergea la elŭ acasă. Acolo da cinste la ómenĭ: colacĭ și vinŭ, și lăutarii începeau sĕ ḑică și ómenii sĕ jóce.

Apoi și chiămătorii luau lăutarĭ și mergeau la câte o fată, rudă orĭ nu, de multe orĭ mergeau la fata cu care se avea unu orĭ altu din chiămătorĭ și avea de gândŭ sĕ o ia de nevastă, și trebuia de mai înainte sĕ înscîințeze pe fată, sĕ se înțelégă cu ea și sĕ sciă de-i primesce orĭ nu.

Décă erau lăutarĭ mai mulțĭ, mai rĕmânea și la socrii marĭ, orĭ unde se făcuse nunta; de erau puținĭ, unu orĭ duoi, îi luau chiămătorii.

(Va urma.)